

ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні циклової комісії  
спеціальності Н1 Агроніомія

Протокол № 2 від 10.09.2025

Голова ЦК Вікторія

Вікторія МУЗИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Землеробство»	
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н1 Агроніомія
ОПП (рік)	Агроніомія (2025 р.)
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Семестр	5
Обсяг навчальної дисципліни	150 годин (5 кредити ECTS)
Форма контролю	Екзамен (усний)
Мова викладання	Українська
Розробник	Музика Вікторія, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії
Предмет вивчення	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Землеробство» є наукові основи та основні компоненти сучасних систем землеробства – комплекс агротехнічних, меліоративних, екологічних, організаційно-економічних і соціально-гуманітарних заходів, що забезпечує максимальну ефективність галузі з дотриманням екологічних обмежень, біологічні властивості культурних рослин та технології їх вирощування.
Мета вивчення	Метою викладання навчальної дисципліни «Землеробство» є вивчення технологій раціонального землекористування, закономірностей збереження та відтворення родючості ґрунту з метою одержання високих та сталих врожаїв сільськогосподарських культур. Основними завданнями вивчення

	дисципліни «Землеробство» є засвоєння основних законів землеробства, видів родючості ґрунту та шляхів її збереження, теоретичних та практичних основ захисту земель від шкодочинних об'єктів та ерозії, дослідження складових ланок сучасних систем землеробства.
Компетентності, заплановані знання та вміння	<p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК1. Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.</p> <p>СК2. Здатність розпізнавати за морфологічними ознаками найбільш поширені в регіонах сільськогосподарські культури та дикорослі рослини, оцінювати їх фізіологічний стан, адаптаційний потенціал, визначати чинники поліпшення росту, розвитку і якості продукції.</p> <p>СК3. Здатність розпізнавати основні типи і різновиди ґрунтів, обґрунтувати напрями їх використання у землеробстві та прийоми відтворення родючості.</p> <p>СК5. Здатність розуміти основні біологічні і агротехнологічні правила і теорії, пов'язані з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.</p> <p>Здобувач освіти повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• види родючості ґрунту, шляхи раціонального використання та відтворення його родючості, основні закони наукового землеробства;</li> <li>• біологічні особливості та класифікацію бур'янів, методика обліку забур'яненості посівів та засміченості ґрунтів насінням бур'янів; заходи боротьби з бур'янами;</li> <li>• попередники основних сільськогосподарських культур; принципи розробки структур посівних площ та раціональних сівозмін; класифікацію сівозмін, їх проектування та освоєння;</li> <li>• теоретичні основи енергозберігаючих технологій обробітку ґрунту; систему заходів боротьби з ерозією ґрунту;</li> <li>• сучасні інтенсивні системи землеробства;</li> <li>• елементи систем землеробства. Операції та прийоми обробітку ґрунту;</li> </ul> <p>Здобувач освіти повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• розробляти і застосовувати на практиці елементи системи землеробства;</li> <li>• розпізнавати бур'яни і розробляти комплекс заходів боротьби;</li> <li>• складати схеми сівозмін, план освоєння їх, ротаційні таблиці;</li> <li>• проектувати систему обробітку ґрунту під основні культури;</li> <li>• здійснювати контроль якості польових робіт;</li> <li>• проводити польове обстеження посівів; визначати необхідність проведення агротехнічних робіт та проводити контроль за якістю їх виконання.</li> </ul>
Заплановані результати навчання	РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії.

	<p>РН4. Опановувати нові методи і технології, впроваджувати інноваційні принципи і методи для підвищення ефективності виробничої діяльності в агрономії.</p> <p>РН6. Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів.</p> <p>РН8. Здійснювати первинний лабораторний аналіз зразків ґрунту, рослин і продукції рослинництва.</p> <p>РН9. Розробляти та обґрунтовувати системи сівозмін для господарства.</p> <p>РН13. Оцінювати якість виконання польових робіт раціонально використовувати та природні ресурси.</p>
<p><b>Зміст дисципліни</b></p>	<p><b>Розділ I - НАУКОВІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА</b></p> <p>Тема 1.1 Вступ. Наукові основи сучасного землеробства.</p> <p>Тема 1.2 Фактори життя рослин і закони землеробства.</p> <p>Тема 1.3 Родючість ґрунту та шляхи її відновлення в сучасному землеробстві.</p> <p><b>Розділ II - БУР'ЯНИ ТА БОРОТЬБА З НИМИ</b></p> <p>Тема 2.1 Біологічні особливості бур'янів</p> <p>Тема 2.2 Класифікація бур'янів.</p> <p>Тема 2.3 Заходи боротьби з бур'янами.</p> <p><b>Розділ III - СІВОЗМІНИ</b></p> <p>Тема 3.1 Агрономічне і організаційно-економічне значення сівозмін.</p> <p>Тема 3.2 Попередники с/г культур у сівозмінах різних зон України.</p> <p>Тема 3.3 Класифікація і принципи побудови сівозмін.</p> <p>Тема 3.4 Проектування і освоєння сівозмін.</p> <p>Тема 3.5 Сівозміни в умовах різних форм власності землі.</p> <p><b>Розділ IV - ОБРОБІТОК ҐРУНТУ</b></p> <p>Тема 4.1 Наукові основи, завдання і прийоми обробітку ґрунту.</p> <p>Тема 4.2 Енергозберігаюча спрямованість обробітку ґрунту в екологічному землеробстві.</p> <p>Тема 4.3-4.4 Система обробітку ґрунту під ярі культури.</p> <p>Тема 4.5 Система обробітку ґрунту під озимі культури.</p> <p>Тема 4.6 Особливості обробітку ґрунту на меліорованих землях.</p> <p>Тема 4.7 Особливості обробітку ґрунту зановоосвоюваних земель.</p> <p>Тема 4.8 Контроль якості основних видів польових робіт.</p> <p><b>Розділ V - АГРОТЕХНІЧНІ ОСНОВИ ЗАХИСТУ ОРНИХ ЗЕМЕЛЬ ВІД ЕРОЗІЇ</b></p> <p>Тема 5.1 Агротехнічні основи захисту орних земель від ерозії.</p> <p>Тема 5.2 Умови, що визначають прояв ерозії.</p> <p><b>Розділ VI - ЗОНАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА</b></p> <p>Тема 6.1 Наукові системи землеробства.</p> <p>Тема 6.2 Розробка і освоєння зональних систем землеробства.</p>
<p><b>Міждисциплінарні зв'язки</b></p>	<p>Основи екології, технологія виробництва продукції рослинництва, ґрунтознавство, ботаніка з основами фізіології рослин та мікробіології, агрохімія, захист рослин, механізація і автоматизація сільськогосподарського виробництва, вступ у спеціальність, декоративне садівництво і квітництво, основи бджільництва, сучасні системи землеробства, гербологія, лікарські рослини</p>

<p>Система оцінювання</p>	<p>Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти включає оцінювання під час поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль охоплює оцінювання наступних результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- відповіді (виступи) на аудиторних заняттях;</li> <li>- результати виконання практичних робіт;</li> <li>- результати виконання та захисту завдань самостійної роботи здобувача;</li> <li>- у разі змішаної (дистанційної) форми навчання – відповіді під час занять у дистанційному режимі (на форумах, у чатах, через Zoom, Google Meet, тощо).</li> </ul> <p>Результат поточного контролю навчальної діяльності здобувачів визначається як середнє арифметичне значення за всіма складовими поточного контролю.</p> <p>Підсумковий контроль:</p> <p>Екзамен – це форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку рівня засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни.</p> <p>Поточний контроль успішності здобувачів здійснюється за чотирирівневою шкалою на III курсі вивчення дисципліни - «2» незадовільний рівень, «3» задовільний рівень, «4» добрий рівень, «5» відмінний рівень.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Будна М, Кіяно Л. Землеробство. Електронний підручник. 2022. Науково – методичний центр вищої та фахової перед вищої освіти.</li> <li>2. Єщенко. В.О, Рогальська О.І., Землеробство: Глумачний словник; Вінниця: ФОП 2017. 216с.</li> <li>3. Косолап М. П., Іванюк М.Ф., Примак І. Д., Анісімова А. А., Бабенко А. І. Практикум з гербології. Навчальний посібник 3-ге видання, доповнене і перероблене. К.: НУБіП України, 2021 р. 876с.</li> <li>4. Косолап М.П. Практикум з гербології: навчальний посібник. Київ.: НУБіП України, 2019.</li> <li>5. Косолап М.П., Іванюк М.Ф., Примак І.Д., Анісімова А.А., Бабенко А.І. Атлас бур'янів. К.: НУБіП України, 2022 112 с.</li> </ol> <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>6. Демкова В.В., Скатерна Л.В. Основи агрономії: навч. посіб. - Київ: Аграрна освіта 2008. - 179 с.</li> <li>7. Єщенко В.О., Копитко П.Г. Загальне землеробство — К.: Вища освіта, 2004. — 336 с.: іл.</li> <li>8. Кравченко М.С., Томашівський З.М. Практикум із землеробства.— К.: Мета, 2003. — 320 с., іл.</li> <li>9. Петриченко В.Ф., Панасюк Я.Я., Заболотний Г.М. Сучасні системи землеробства України - Вінниця: Діло, 2006- 212с.</li> <li>10. Примак І.Д., В.О. Єщенко Ресурсозберігаючі технології механічного обробітку ґрунту в сучасному землеробстві України - .-К.: КВІЦ, 2007 - 272с.</li> <li>11. Примак І.Д. , В.О. Єщенко Сівозміни в землеробстві України.- К.: КВІЦ, 2008 - 288с.</li> </ol>

12. Ярош Ю.М., Трусів Б.А. Технологія виробництва сільськогосподарської продукції - К.: УЦДк, 2005.-524с.  
Інформаційні ресурси:  
Міністерство аграрної політики та продовольства України  
<https://minagro.gov.ua>  
Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН  
<https://dnsgb.com.ua>  
Освітні платформи та електронні бібліотеки  
Освіта.ua – навчальні та довідкові матеріали  
<https://osvita.ua>  
Наукова періодика України (НБУВ)  
<http://www.irbis-nbuv.gov.ua>  
Інформаційно-практичні ресурси (сучасне землеробство)  
SuperAgronom.com – практичні поради, технології вирощування культур <https://superagronom.com>  
AgroTimes – новини та аналітика аграрного сектору  
<https://agrotimes.ua>  
Latifundist.com – сучасні технології та аграрна практика  
<https://latifundist.com>